

Dr. Ita Wegmanová

Tereza Neumannová

Posudek případu z Konnersreuthu z hlediska duchovně-vědecky založeného lékařství

Skutečnosti, které se dějí v Konnersreuthu a jimiž se v dnešní době zaměstnávají myslí všech, mne přiměly pokusit se z duchovně-vědecko-lékařského hlediska, o vysvětlení těchto událostí. Tento jako zázrak působící případ, je skoro výzvou, zabývat se nadsmyslovými věcmi. Je třeba uznat, že tyto události mají hlubší význam. Vzpomínám si na rozhovor s dr. Rudolfem Steinerem. Mluvil tehdy o významné události, vztahující se k tajemnému objevení se Kašpara Hausera, jímž se rovněž svého času zabýval celý svět. Dr. Steiner poukazyval tehdy na to, že podstatným při takových záhadných případech je, že všechny myslí jsou donuceny se takovým naprosto neobyčejným případem zabývat, poněvadž se tyto případy nedají vysvětlit zkušenostmi všedního dne. Jsou to pokusy duchovních světů, připomenout lidstvu v nejvíce materialistické době, že je tu ještě něco jiného, než o čem sní dnešní smýšlení. A tak se vyskytují čas od času takové události, které působí jako hotové zázraky. Lze jim porozumět jen věděním o duchovních světech. Poněvadž jsou tak nevysvětlitelné, zajímají myslí všeho lidstva, aby mu připamatovaly existenci a realnost duchovna. Aby bylo možno utvořit si správný obraz o věci, odebral se jeden z našich spolupracovníků, dr. Schickler ze Stuttgartu, do Konnersreuthu. Tamější děje nám líčí takto:

"Vážný osud postavil lidstvo před velkou záhadou. V osamělé vsi bavorských Smrčin žije 29-leté děvče, které nese na svém těle utrpení křížové cesty. Skoro každého týdne v pátek se otevírají tyto rány. Z nich se řine nepřetržitě krev, od půlnoci ze čtvrtka na pátek, až do 12 hodiny v pátek, to je po 12 hodin. Ztráta krve je velmi značná. Po těchto extázích se odhaduje tato ztráta na několik liber. Mimoto je třeba uvést, že Tereza Neumannová nepřijímá již od roku 1926 žádnou pevnou potravu a od ledna 1927 ani tekutou. Jediné, co je jí podáváno každého dne, je sedmina až osmina hostie na kávové lžičce vody.

Každý z těchto zjevů je pro lidi záhadou. Všechny dohromady jsou ještě nepochopitelnější. Stigmatizovaná žije ve viděních a prožívá Kristovo utrpení ve stavu vytržení, v němž neví nic o svém pozemském okolí. A častěji, mimo páteční dny, upadá v extáze a prožívá zážitky s bytostmi duchovních světů.

Tyto ojedinělé události jsem chtěl pozorovat vlastníma očima a odjížděl jsem na místo pin očekávání. V ranních pátečních hodinách přijel jsem do Arzbergu a odtamtud, s množstvím ztichlých lidí, autem do Konnersreuthu. Přijala nás nádherná krajina se svými březovými alejemi, vedoucími měkce zviněnými pahorky. Svěží lesní vzduch nám dal zapomenout na povrchnosti a shon světského ruchu. Tak jsem se připravoval k nepředpojatému porozumění. V Konnersreuthu stálo na prostranství mnoho vozidel, neboť množství návštěvníků přijelo již ve čtvrtek, aby mohlo Terezu pozorovat v jejím obyčejném životě. Shromáždili se již u fary. Z blízkého kostela doznívaly zvuky zpěvu a brzy na to přicházel místní farář Naber, aby u stigmatizované řídil návštěvu čekajících. Množství návštěvníků čekalo s velkou trpělivostí a seskupovalo se tiše do čtyřstupu, v němž je člověku přece jen cize. V zástupu lze cítit zázrak dychtivé, nepřirozené očekávání. Dokonce ani volnomyšlenkáři, se svými odmítavými představami, se nemohou uplatnit, poněvadž ovzduší a nálada místa nepřipustí nějakého kritizování.

Od jedné hodiny půlnoční trvaly, jako obyčejně, víze, počínající událostí v zahradě Getsemanské. Mezi jednotlivými vizemi jsou přestávky, v nichž se stigmatizovaná nalézá ve

stavu velké slabosti a přecitlivělosti. Nesnese kolem sebe nikoho, mimo své nejbližší a svého zpovědníka, faráře Nabera. V těchto chvílích zavírají také dveře, vedoucí k její světnici. Ve chvílích vytržení nemá však Neumannová vědomí o svém zevním okolí. Tehdy vstupují návštěvníci do pokoje a dívají se, pini nejrůznějších odstínů vzrušení, na stigmatizovanou. Čekající se pomalu střídají. Víze probíhají tak pravidelně, že přihlízející můžou sledovat, kam až Tereza Neumannová ve svých viděních pokročila. Podle toho se mění také od hodiny k hodině chování stigmatizované. Za tohoto čekání si lidé vypravují o životě, jaký nyní vede. Velkou roli přitom hrají zázračná uzdravení, která se stala na její přímluvu. Před nějakým časem nabylo jedno dítě, za které orodovala, zase řeči. Množství prosebných dopisů se kupí na židli u hlavního oltáře kostela, v němž Tereza přijímá tělo Kristovo, anebo je podávají faráři.

Je velice pozoruhodné přihlížet, jak lidé přestupují práh stigmatizované. Mnozí jsou zcela podmaněni, částečně naplněni osobním přáním, mnozí prostě zvědaví, ale u mnohých lze cítit přímo úzkost, duševní tíseň před nepochopitelným.

Pohled na Terezu Neumannovou je hluboce otrásající vzhledem k utrpení, jehož je zrcadlem její tělo. Je to pohled, s nímž se jinde nelze setkat. Tereza sedí vzpřímena na loži, ruce zvednuté dopředu, pohled zavřených očí se zdá obrácen kupředu, jakoby s napjetím naslouchala tímto směrem. Obličej je zaplaven krví. Rine se jí zobou oči a stéká v pruzích po obličejí, krku a ztrácí se v bílém plátně. Usta jsou polootevřena. Chvillemi lomí rukama v hlubokém soucitu. Pohyby hlavy, mimika rukou jsou chabé, snivě napodobující, ale přitom neobyčejně výrazné, avšak bez stop prudkosti nebo křečovitosti; jen neskonale trpící. Ruce nesou znamení ukřižování, která krváčí. Podivně se odráží tato červeň od průsvitné světlé kůže. Kolem hlavy má šátek.

V době, kdy prožívá korunování, počne na hlavě krváčet osm ran a krev se vsakuje do šátku. Vidění končí. Stigmatizovaná se ukládá do podušek, do nichž velice opatrně klade hlavu i ruce. Jen krátce mohou sledovat tyto děje řady návštěvníků. Mně bylo umožněno po delší dobu sledovat vyvrcholení křížová cesty. Můj dojem doznal ještě dalšího prohloubení. Podle postupujících vizí je možno sledovat jednotlivé změny na nemocné. Krvácení se stupňuje: příznačný zápach krve jsem však postřehnout nemohl. Výraz bolesti se zesiluje, obočí se tyčí nyní kolmo na čele. Tělo zrcadlí ve svých pohybech bolest, jako kdyby za tohoto vidění napodobovalo všechny pohyby Ukřižovaného. Hlava napodobuje pohyby Kristovy hlavy, obracející se napravo i nalevo k spoluukřižovaným zločincům. Když Kristus mluví, rty se pohybují s sebou.

Přestávky mezi jednotlivými vizemi již skoro nejsou. Stigmatizovaná žije cele v obrazech. Později jsem ji viděl po extázích ležet v poduškách zcela vyčerpanou. Výraz tváře ukazuje úlevu po mukách. Krvácení z ran přestává. Leží nyní zcela klidně. Až sama později o tom vypráví, není při viděních bezvědomá. Přemýšlí o obsahu toho, co viděla. Její tvář nenesou však při tom individuálního ražení. Není v ní vrásek.

Tento obrat k zotavení vlastně překvapuje nepředpojatého pozorovatele zcela neočekávaně. Dostavivši se smrt by byla pochopitelnější. Stigmatizovaná prožívá rekonvalescenci.

Později jsem se setkal před domem a ve vesnici se skupinami osob. Většinou se shromažďovaly kolem kněží a hovořily o událostech. Není již pochybností o pravosti viděného. Vzpomíná-li Tereza Neumannová slov, kterých nezná, pronáší-li je, aniž by chápalajejich smysl, označuje-li je za slova apoštolů, v nichž učenec poznává aramejštinu a rozeznává v nich nářečí Petrovo od ostatní řeči, to přesvědčuje. Extáze samotné vidělo již příliš mnoho lidí, příliš mnoho lidí bylo svědky velkých ztrát krve i obtíží s přijímáním, byť i jen částečky hostie. A hlídání Neumannové vzhledem k vyživování bylo příliš přísné, než aby mohla být nějak tajně živena. Pochyb o pravosti viděného u těch, kteří tam byli osobně, již není.

V mnohých těchto skupinách byl tehdy s podivením přetřásán pokus lékaře vyšetřovací komise. Podle "Münchener Zeitung" držel před zraky stigmatizované, ve chvílích její vize, obloukovou lampu o síle více než tisíce svíček. V některých chvílích otevírala oči a každý normální člověk by byl musel pod vlivem tohoto z míry ostrého světla buď pozbýt zraku, nebo si přivodit těžkou zrakovou poruchu. Jí se nic nestalo. A člověk se musí pozeptat - chtěla tato komise dosáhnout odhalení podvodu hysterické ženy oslepením? Anebo předpokládalo-li se, že jí pokus neublíží, proč byl sní učiněn?

Tiché zadostiučinění žije ve slovech "nelze to vysvětlit". Sám jsem však v tom cítil skoro pohrůžku. Věda, která se ani jindy nechce vyslovit o životě duchovních světů proto, poněvadž svými metodami v nich bádát nemůže, nemá vysvětlovat ani tento případ. Kdo chce vysvětlovat stigmata a jejich průvodní zjevy čistě materialisticky, používáním přirovnání hypnózy a sugesce, zneuznává realnost obsahu jednotlivých vizí.

Je snadné, třeba že tomu tak je, říci, že děvče je nemocné. Ale tato myšlenka se stane našemu citění snesitelnou tehdy, najde-li se vysvětlení, které by touže metodou dosáhlo uznání vizí, i jejich spojitost s průvodními tělesnými zjevy. Člověk cítí, že k takovým zjevům může dojít teprve až na konci předem připravených zážitků. Kdyby byl člověk náhle postaven před jejich obsah, každý by musel zemřít.

Děvčeti však zůstává život zachován.

Ponenáhlu se rozptylují jednotlivé hloučky; mnozí lidé jdou do okolí. Také hostince jsou silně obsazené. Většina však odešla nejdříve do blízkého chrámu. Bezradní, dojatí i skromní duši, hledají přece nějaké doplnění toho, co právě prožili. Kupují se vzpomínky, fotografie, brožurky a v tom se trapně projevuje smysl pro obchod. Vždyť pokušení je tu příliš mocné: zužitkovat příliv cizinců. Tomu neodolali.

A práce ve vsi jde svým chodem dále. Byť i mnoho lidí postávalo na cestách, truhlaří se a kovaří. Po dnu piném událostí vozí auta návštěvníky zpět ke stanicím. Ale sotva kdo dovede luštit tuto hádanku dne. Mnozí budou vyprávět o tom, čemu nerozumí. A bude se rozvíjet stále zřejměji zápas mezi lékaři, kteří si Terezu Neumannovou přímo žádají pro sebe a těmi, jejichž citění se přimyká k zázraku."

Až potud zpráva doktora Schicklera.

Pokusme se nyní z hlediska duchovně-vědeckého poznání osvětlit si tyto zjevy.

Pro moderního přírodovědce se jeví podivuhodnost nebo záhadnost událostí v Konnersreuthu v možnosti, aby fyzický život trval bez přijímání potravy a při pravidelných vysokých ztrátách krve dál. spotřebované látky nahrazovány. Obyčejný vyživovací děj spočívá v tom, že potrava v sobě podržuje, při procházení tělem, své chemické vlastnosti až ke stěnám střev. V těchto místech pak dochází k vysoce vystupňovanému zředovacímu dění, můžeme říci k homeopatizaci těchto látek. V zaživacích ústrojích se děje posun potravy kupředu tlakem. Tvoření mízy pak sáním, vstřebáváním. A zde máme v těle ono místo, kde do fyzicko-zemských dějů zasahují éterické universální síly, které působí také v člověku. V těchto místech začíná příprava toho, co není součástí zevního světa, nýbrž součástí vnitřní organizace lidské bytosti. Takto utvořená míza se vlévá do odkysličené krve, proudící žilami. To, co nese v sobě výměšky ústrojí, ona uhličitá krev, a to, čím je tělo budováno, t.j. mízou, se spojuje. Tato krev prochází plicemi a dýcháním je zbavována kysličníku uhličitého. Vdechováním se pak přivádí kyslík a dusík do tepenné krve, do které se vlila čerstvá míza. Působením kyslíku se okysličuje, regeneruje žilná krev a vstoupivším dusíkem zasahuje tělo astrální činně do děje dýchacího.

Dalším kolováním krve jednotlivými orgány se počíná zcela jiná sací působnost, než jakou jsme sledovali ve střevních stěnách, kterou dochází k tvoření mízy. Tento sací děj je mnohem diferencovanější, poněvadž každé ústrojí přibírá z krve to, co k svému budování potřebuje.

Takový je průběh normálního zaživacího děje. Ale tento děj je u stigmatizované podstatně změněn. O tvoření mízy z přijatých pozemských potravin nelze u Terezy Neumannové mluvit, poněvadž kousíček hostie, kterou denně přijímá, není potravou. Navzdory tomu se krev v jejím těle tvoří dál. U ní nejsou ve střevech vyživovací šťávy. Fyzická část výživy je vyřazena. Z toho důvodu také nemohou být míznice naplňovány výživnými látkami. Proto musí být vyřazena i další část vyživovacího děje, t.j. tvoření se mízy, do něhož může zasahovat éterická část člověka a ke které také éterickou činností dochází.

Je-li tomu tak, musí u ní být činny jiné síly při tvoření nové krve. A to se děje u stigmatizované dýcháním a pak tím, co se připojuje jako další zjemněný děj "dýchací" k dýchání obyčejnému, který je v tomto případě rozhodující. Poněvadž se jejímu tělu nedostává k tvoření krve látek z fyzických potravin, přitékají jí k tomu potřebné síly z kosmu.

A tak je nyní třeba pokusit se o podání potřebných vysvětlivek z obsahu duchovně-vědeckého bádání dr. Rudolfa Steinera, abychom poznali, jak souvisí dýchání, oběh krve a smyslové děje s duchovnem, a jak může toto duchovno přispívat k budování těla.

Duchovně-vědecké bádání nás poučuje, že dýchací děj je něčím zcela aktivním. V kyslíku, který člověk do sebe vdechuje, se nalézají kosmické tvořivé síly, z nichž si člověk buduje vždy znovu svou vlastní bytost. Toto dýchání známe jako naše obyčejné dýchání a děje se v živlu vzdušném. Ale v hlavě, prostřednictvím smyslů, vzniká ještě další, jemnější dýchací děj, který se neodehrává v živlu vzdušném, nýbrž v tepelném. Z kosmu přijímá člověk teplo, tepelný éter a s ním též éter světelný, chemický a životní. Zde nedochází však k vydechování navenek. Tyto druhy éteru proudí do těla. Světelný éter se spojuje s životem smyslově-nervovým, čímž se umožňuje člověku myšlení. Chemický éter se spojuje s činností dýchací a oběhem krve; tím se umožňuje člověku cítění, aby se mohlo projevit v krvi fyzicky. A konečně životní éter se spojuje s oběhem krve v žilách a s ději výměny látek, a tak se dostává podkladu vůli člověka.

Je pozoruhodné, že se tyto duševní síly: myšlení, cítění a chtění, uplatňují v Tereze Neumannové individuálně, t.j. osobitě poměrně málo, poněvadž je pod vlivem jí cizího myšlení, cítění a chtění. A síly, které jsou jinak podkladem tomuto duševnímu životu, mohou být u ní částečně použity k obnovování organismu. Je nasnadě v tomto případě, kde fyzická výživa odpadla, že jsou to právě tyto, z kosmu přitékající síly, které tělo stigmatizované vyživují a obnovují.

Fyzické potraviny je člověku třeba, aby se spojoval s látkami země, a tím byl pravým pozemským člověkem. Krev, která se v těle Terezy Neumannové tvoří, třebaže nepřijímá fyzickou potravu, musí mít tudíž jiné vlastnosti, než obyčejná krev. Nemá v sobě síly hlubin země, není však také zatížena lidskými emocemi. Nutno ji tudíž postavit skoro na rovinu šťávám, které kolují v rostlině. Tato krev by tudíž měla být chudou na kyslík, a bohatou na kysličník uhličitý.

Fyziologickými zkouškami je dostatečně zjištěno, že krev, která proudí horní částí těla, do které nezasahuje dolní oběh jaterní a střevní, se sráží méně. A tentýž úkaz je také patrný u stigmatizované, když krvácí. Její krev se v době extází tak snadno nesráží a rány se také

neuzavírají korou. Ale to nasvědčuje, že došlo v této krvi ke změnám, které nutno stavět na rovinu dějům, odehrávajícím se v rostlině. Její krev je nedotčena pozemskými vlivy, neboť fyzickou potravu nepřijímá a je rovněž vyloučeno všechno ostatní pozemské. V takovém případě, ve kterém nepůsobí v krvi žádné zemské vlivy, může být člověk, právě tak jako rostlina, vysazen vlivům kosmickým. A nyní je třeba podat některá vysvětlení dějů v rostlině.

Rostlina má dvojí funkci: působí v ní síly vzestupné i sestupné. Rostlinou proudí šťávy, které směřují buď k vytvoření květu, k aromatizaci, anebo dolů do kořenů, k tvoření dějů solných. Kysličník uhličitý nalézající se ve vzduchu je vdechován rostlinami a listy. Silami, sestupujícími ke kořenům rostliny je rozkládán v kyslík, který je rostlinou vdechován a v uhlík, uhlí, které se usazuje ve stoncích a kořenech jako uhlohydráty a uhličitany. Ty jsou zase potravou lidem a zvířatům. Vzestupné síly, které tvoří květ, směřují svou aromatizující tendencí k říši živočišné, aniž by při tom byly, jako u zvířat, zatíženy vášnivostí.

Hmyz, vyhledávající med, je dokladem toho, že tento aromatizující pochod v rostlině souvisí právě tak s cukrem, jako pochod uhličitý s tvořením soli. Tímto dějem, směřujícím zezdola vzhůru, sají kořeny rostliny kyselinu křemičitou ze země. Rostlina si ji ukládá do stonků a listů, čímž se stává léčivou. Působení kysličníku uhličitého a kysličníku křemičitého je v rostlině protilehlé. Působením kysličníku křemičitého se utváří v člověku systém, soustava nervová a smyslové ústrojí. Působením kysličníku uhličitého soustava výměny látek. Mezi těmito dvěma ději se tvoří soustava rytmická tak, že v plicích je činné dění kysličníku uhličitého a v ledvinách dění kysličníku křemičitého. Původně nebyla lidská bytost zařízena ani pro dýchání, ani pro vylučování ledvinami. Vdechováním vzduchu a činností ledvin se stal z rajského člověka člověk pozemský. A uhlím se včleňuje pozemské do člověka a vyplňuje jej.

Úplnou polaritou k dýchání a k výživě je myšlení a postřehování. V myšlení je nutno spatřovat světelné děje, v dýchání vnitřní děje vzdušné. V postřehování se včleňuje éterický svět do člověka právě tak, jako výměnou látek svět hmotný. Přijímáme-li potravu, naplňuje nás pozemskost hmotou cestou vnitřní. Smyslovými orgány rozšiřujeme své zážitky na kus zevního světa. V naší organizaci pro sebe nalézá zevní svět propustný obor; toto propouštějící je křemík. V zevním světě známe křemík v horském křišťálu, křemenu, atd. Vždy jeví vlastnost propouštění světla. V člověku je sféra, jenž třebaže je vyplněná hmotou, přece je prostoupená kosmickým bytím. A touto sférou je naše nervově-smyslová organizace, ve které je uložen křemík.

Studujeme-li strukturu nervů, vykazuje přítomnost tvořivých sil křemíku. V říši rostlinné, např. v přesličce obsahující křemík, je podobná struktura jako v čivech. Kde jsou nervy, tam jsou také dutiny pro dění duševně-duchovní. Křemičitými ději nabýváme schopnosti být naplněni kosmickými realitami právě tak, jako jsme naplňováni ději uhlíku realitou pozemskou.

Krev v sobě obsahuje pozemskou substanci, která do ní vstupuje střevními stěnami a mízou. Na druhé straně v sobě krev obsahuje také substanci kosmicko-éterickou, která do ní vstupuje soustavou nervově-smyslovou.

Vývojem k nadsmyslovému poznávání dochází též k přeměně krve. Červená krev je nositelem pudů a vášní, ale také v ní působí život. Musí být zčistěna a vytřibena, musí se stát zcela cudnou a čistou, prostou vášní, náruživostí a pudů, jako jsou šťávy v rostlině.

To znamená, že činnost kysličníku uhličitého musí v lidské červené krvi též nastat. Kysličník uhličitý se pak nevydechuje úplně, nýbrž zůstává zadržen v krvi. Toho se dociluje zcela určitým rytmickým dýcháním. Tím takový člověk zpracovává kysličník uhličitý, znamenající pro něho jinak smrt, v uhlík právě tak, jako to činí rostlina. Krev se musí stát, právě tak jako rostlina, aromatickou. Zpracováním uhlíku v cukr, totiž v cukr hroznový, nabývá krev takového žádoucího obsahu, že se může stát nositelem "vyššího já". V člověku stoupají vzhůru děje solné a křemičité; dolů děje aromatizující. Člověk, který se vyvíjí okultně, buduje vnitřně své tělo z uhlíku, jako to činí rostlina. A ponenáhlu bude člověk utvářet své fyzické tělo z kysličníku uhličitého, který bude v sobě buď zadržovat, nebo i nově tvořit. A může se stát zcela neodvislým od fyzické potravy. K tomu však dojde teprve v daleké budoucnosti, poněvadž si člověk vyvine schopnost budovat svou tělesnost tak, jako to činí rostlina.

Za stávajících pozemských poměrů, do nichž je člověk dosud postaven a v nichž musí plnit své vývojové úkoly, je to zatím nemožné. Chtít se stát od zevního vyživování zcela neodvislým, je pro dnešního člověka ještě silným pokušením. Člověk by se těžce odhodlával, osvobodiv se od své tělesnosti, používat jí dobrovolně dál. Musí se však k tomu odhodlat, chce-li kráčet správnou zdravou cestou kupředu. Nesmí mu postačit dožít se pohledu na podivuhodnou stavbu jeho těla vnitřním nazíráním. Musí se rozhodnout dožívat se orgány své tělesnosti zevního světa a žít v něm čínorodým životem.

Tak je to s tím, kdo jde vědomě vnitřní vývojovou cestou a vědomě se okultně vyvíjí. Ale jak je tomu se stigmatizovanou Terezou Neumannovou?

Tereza Neumannová je vysazena, jako rostlina, kosmickým vlivům; k duchovním zážitkům však přichází bez vědomého školení.

Tato kosmická působnost se u ní projevuje postřehováním skutečností nalézajících se mimo ní, které se jí jeví jako vize. K těmto vizím dochází tak, že smyslová ústrojí nepřijímají smyslové dojmy ve chvílích vytržení. Nevyzařují také éterické síly, jako je tomu u normálního člověka (např. když si oko vytváří doplňující barvy, tu proudí éterické síly z oka). Při vytržení nevzniká ve fyzických smyslových ústrojích zvuk, světlo, atd., nýbrž obrazy.

Extáze je stavem, v němž éterické tělo, které je jinak činné při tvoření smyslových dojmů, vystupuje dvěma smysly ze své souvislosti s fyzickým tělem. Ale do tohoto, od hmotné souvislosti osvobozeného éterického těla, se mohou otiskovat obrazy, které jsou vepsány do astrálního světa kosmu. Duchovní věda nás poučuje, že do této nejjemnější substance se nesmazatelně vtiskuje všechno, co se kdy na světě stalo. U stigmatizované Terezy Neumannové, která se zcela pohroužila do křížové cesty Spasitelovy, se vtiskují tyto obrazy do jejího uvolněného éterického těla. Proto je vidí a jejich obsah prožívá. Opakuje v sobě tyto události na Golgotě v takové míře, že na jejím fyzickém těle se objevují rány Kristovy. A je to činnost makrokosmických sil, které jsou k její tělesnosti připnuty a přivádějí stigmata ke krvácení.

Nyní docházíme k otázce: jak k tomu může dojít, že se může éterické tělo bez vědomého školení uvolnit od svého fyzického těla tak, jak to vidíme u Terezy Neumannové? Chceme-li tomuto zvláštnímu případu rozumět, je třeba zabývat se blíže jejím dosavadním životem. A tu hraje podstatnou roli historie její nemoci. V 19. roce svého života utrpěla při požáru otřes. Následkem toho se dostavily bolesti a křeče dolních končetin. Později se přidružilo oslepnutí, pak ochrnutí nohou, nakonec hluchota a potíže s přijímáním potravy. Pozoruhodné přitom je, že všechny tyto věci ji postihly před 21. rokem, v němž se zpravidla počíná uplatňovat činnost

lidského "já". Naznačené zjevy ukazují, že její "já" bylo značnou měrou ze smyslové a pohybové organizace vyloučeno. V tom se dá možná spatřovat prvopočáteční stadium.

Od těchto chvil svého života byla člověkem, u něhož jeho "já" bylo ze své spojitosti s tělesností značnou měrou odsunuto. A ponenáhlu se odtahovalo i její tělo astrální, což je doloženo změněným způsobem prožívání bolestí. Tím vstoupila do dalšího stadia, v němž spatřila duchovní svět jako skutečnost. Do toho stavu vstupuje o 7 let později po utrpeném nervovém otřesu. Popisuje to dne 15.5. 1925 asi tak, že spatřila světlo, z něhož zaslechla hlas, který jí mezi jiným pravil: "Budeš ještě mnoho a dlouho trpět a žádný lékař ti nepomůže. Ale neboj se ničeho. Pomáhala jsem ti až dosud a budu ti pomáhat i dále. Jen utrpením můžeš nejlépe nechat působit své smýšlení a své obětí poslání a tím podporovat kněze. Utrpením se vysvobozuje daleko více duší, než nejskvělejším kázáním. Napsala jsem to již dříve."

Druhého dne našli tuto větu ve spisech sv. Terezie od Dítěte Ježíše (Terezie z Lisieux), kterou stigmatizovaná již dlouho uctívala.

V postní době r. 1926 se dostavuje opět něco nového. Počínají první vize pašijí. V této chvíli také dochází, fyziologicky, k uvolnění éterického těla. Tereza přestává pociťovat bolestnost své nemoci. Bolest si počíná uvědomovat neosobně. A do této bolesti, jak tomu nasvědčuje všechno pozorování, zasahují nyní duchovní světy. Ve velkých bolestech spoluprožívá děje křížové cesty, kterou popisuje. Zde jsou některé úryvky:

"Co vidím vždy nejdříve, je Kristus v zahradě na hoře Olivetské. Vidím tři učedníky. Ježíš je velice pohnut. Brzy pokleká, po nějaké době se zvedá, lomí rukama a stále vzhlíží k nebi."

"Při druhé modlitbě je Ježíšovi nejhůře. Vidím, jak na jeho tváři vystupují červené krůpěje. Náhle se počíná z obličeje řinout krev."

"Nešťastného Jidáše jsem viděla jen jednou. Vojáci, kteří zajali Ježíše, mají na ramenech a prsou něco tuhého. Jsou oděni krátkými sukněmi, sahajícími ke kolenům. Někteří z nich mají sukně lemované zlatým roubením."

"Najednou vidění končí a já mohu přemýšlet o tom, co jsem viděla."

"Náhle vidím korunování trnovou korunou. Místem děje je chodba, vroubená sloupy, podpírajícími kulatou klenbu. Do této chodby přivádějí Spasitele po bičování. Jeho vlastní šat mu dosud nebyl vrácen. Má na sobě červený plášť bez rukávů, který vypadá jako přehoz. Muži, kteří Ho vedou, jsou titíž, kteří Ho zajali."

O vizích praví sama:

"Když se dostavují jednotlivá vidění, spatřuji náhle milého Spasitele zazářit jako blesk. Každý jednotlivý děj mne zcela zaujímá. Ani si nemohu myslet, že by přišlo ještě něco více, nebo že bych se to byla v podstatě naučila z Bible. Pokaždé je mně tak, jako kdybych to viděla poprvé."

Není čas, abychom se zabývali obsahem jejích vizí. Těmito úryvky má být jen ukázáno, jak se zde objektivní světové dění zasunuje do osobního prožívání bolestí.

Tážeme se: jedná se u Terezy Neumannové o zázrak? Zde nemáme co činit s prolomením přírodních zákonů. Řadou těžkých onemocnění a přisvědčením k bolesti, se kterým jsou tato onemocnění snášena, uvádí se její lidská organizace do určitého stavu. V něm může být očividně demonstrováno to, co je vždy činné v lidské organizaci, totiž působení makrokosmu na člověka. A proto není konnersreuthský případ věcí nějakého určitého vyznání, nýbrž záležitostí všelidskou.

Pokusili jsme se podat vysvětlení, jaké jsou to děje, které se odehrávají u stigmatizované. Tato otázka se stala akutní případem Terezy Neumannové. Nemohlo se však v tomto článku přihlížet k jednotlivostem proto, poněvadž zabývání se všemi podrobnostmi by nás vedlo příliš daleko.

A tak nám zbývá ještě otázka, jak je třeba takový vývoj správně zařadit do naší doby.

Lze říci: k čemu Tereza Neumannová došla, jsou zajisté duchovní děje, ale v jejím případě všechno nasvědčuje tomu, že stigmatizovaná stojí uprostřed toho všeho pasivně, trpně, a že její zážitky se dostávají, stupeň za stupněm, bez její aktivity. Její "já" se uvolnilo z její tělesné organizace nervovým otřesem, nikoliv vědomou okultní výchovou. A také ostatní stupně se nedostávají vědomou činností jejího "já", nýbrž "další vývoj se s ní děje". Možná, že je to sv. Terezie od Dítěte Ježíše, která v ní působí, jak tomu nasvědčuje líčení jejich zážitků. Ale tato pasivnost chová v sobě také možnost, že by v ní mohly působit i jiné, méně dobře smýšlející bytosti. Před těmi je stigmatizovaná chráněna svou velkou zbožností, vírou a schopností snášet bolest.

Tento způsob vnikání do duchovních světů nečiní však člověka zdatným pro život, nýbrž ho odcizuje zemi a neuschopňuje ho pro pozemské působení. To nemá smysl pro dnešní stupeň vývoje člověka zde na zemi. Dnes žádá vývoj takový duchovní pokrok, který přihlíží k celku a neodvádí ze souvislosti se sociálním životem. Je možno popisovat stejné zážitky, aniž by došlo k takovým chorobným případům a zjevům, jako je případ v Konnersreuthu. Vzpomeňme si jen na stále se opakující zážitky, k nimž nedochází její volbou. Také se jim nemůže vyhnout a musí je tudíž neustále prožívat skoro s naprostou pravidelností. To je dostatečným dokladem pasivnosti, chorobnosti a také nebezpečnosti jejího stavu, který ji může přivést do nebezpečí života.

Že u ní vystupují stigmata až ve fyzickém těle a nejsou pocíťována jen jako senzace, to je nutné hledat v tom, že její tělesnost se odcizila zemi a přitom má velkou přitažlivost k duchovnu, jak tomu musí být při řádném vnitřním vývoji. Chorobnou je však její neschopnost přivodit vyrovnání mezi duchovním děním a fyzickým projevem. Příčina je v tom, že duchovně-duševní část Terezy Neumannové neprošla řádným duchovním výcvikem.

Tak má tento případ svůj význam právě v tom, že je mimořádně zajímavým upozorněním na reálnost duchovního dění a působení. V žádném případě však nesmí být výzvou k následování, poněvadž odporuje zdravému duchovnímu pokroku lidstva.

Nastoupit cestu do duchovních světů je třeba s plným vědomím, ze svobodné vůle a při plném ovládnutí všech průvodních zjevů. Návody, které jsou k tomu potřebné, jsou modernímu člověku dány anthroposoficky orientovanou duchovní vědou, jejímž zakladatelem je dr. Rudolf Steiner.